

### СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

На сьогодні Україна продовжує піддаватися значному негативному впливу в соціальній та економічній сфері через збройну агресію російської федерації. Війна спричиняє серйозні наслідки, такі як численні руйнування інфраструктури, підвищення рівня інфляції, припинення діяльності підприємств, втрата робочих місць, примусове переміщення громадян, пошкодження та знищення майна, зниження ділової активності, а найважливіше – втрата життя людей. Даний перелік не є вичерпним, оскільки з кожним днем ризики для всієї країни тільки збільшуються. Тому виникає необхідність використання та подальшого удосконалення механізму страхування, що надавав би підтримку громадянам та бізнесу, забезпечуючи фінансову стабільність, впевненість у майбутньому кожного. Враховуючи це більшість українських страхових компаній продовжують стабільно функціонувати, відповідати вимогам регулятора та розробляти нові страхові продукти, що передбачають захист від воєнних ризиків (табл.1).

Табл.1

**Страхові компанії України та їх страхові продукти, що передбачають захист від воєнних ризиків**

СК	Страховий продукт	Ризики, які покриває	Сума покриття	Що не покриває/обмеження
1	2	3	4	5
ARX	«Бронезахист»	Смерть, травматичні ушкодження, нещасні випадки (влучення снарядів, мін, куль, обрушення будівель, наслідки пожежі, мінування територій тощо).	Від 125 грн до 4500 грн	Активна участь у воєнних діях (військовослужбовці ЗСУ, прикордонники, співробітники ДСНС, СБУ, поліції, Територіальної оборони, тощо). Вікові обмеження: від 1 до 75 р. (на дату укладення договору).
	КАСКО «Залізничний купол»	Пошкодження або повне знищення авто від попадання будь-яких видів ракет і безпілотних літальних апаратів та/або їх уламків; попадання різного роду уламків (БПЛА/ракет/будівель).	Від 1% від вартості авто	До 15 років авто.
ІНГО	КАСКО (опція «воєнні ризики КАСКО»)	За розділом договору: 1) КАСКО (руйнівна дія ударних хвиль; пошкодження вогнем або темпом при близькому розташуванні від місця пожежі, внаслідок воєнних дій; зіткнення чи наїзд військової техніки; падіння сторонніх об'єктів оборонного спеціального військового призначення); 2) Страхування від нещасних випадків (смерть або стійка втрата працездатності водія, пасажирів в результаті ДТП, що сталося через воєнні дії).	КАСКО: 10% від страхової суми за договором, але не більше 300 тис грн  Страхування від нещасних випадків: до 300 тис грн	Події, які сталися на території високого ризику (актуальний перелік представлений на сайті).
БУСО	КАСКО Patriot	Пошкодження транспортного засобу уламками, ризик прильоту ракети, підрив на міні, потрапляння під прямий обстріл.	10% від вартості авто	Прямий обстріл ядерних, біологічних, хімічних атак; повне знищення авто; авто до 14 р.
TAC life	Страхування бізнесу від воєнних ризиків	Продукт створює захист від наслідків воєнних дій для колективу: втрата життя, інвалідність I, II, III групи, травми, хірургічні операції, госпіталізація, тощо (в залежності від обраної програми).	Від 150 грн/міс до 390 грн/міс; ліміт покриття 200 тис грн	Вартість розрахована для колективу від 10 осіб. Середній вік колективу – 35 років.

1	2	3	4	5
<b>Арсенал страхування</b>	Патронус	Пошкодження або знищення легкових авто, вантажних транспортних засобів та прицепів до них, автобусів внаслідок дії ракет, БПЛА будь-яких типів, баражуючих боєприпасів, засобів ППО чи ПРО, уламків.	Страхова сума встановлюється в розмірі дійсної вартості авто. Річний страховий тариф - 1,99% від страхової суми	Події, що сталися на територіях, де ведуться активні бойові дії, територій України, тимчасово окупованих російською федерацією та населених пунктів, тощо.
<b>Рідна</b>	КАСКО (покриття воєнних ризиків)	Пошкодження або знищення транспортного засобу внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, ракетно-бомбових ударів, спричинених військовою агресією:  - Пошкодження уламками внаслідок падіння чи збиття ракет, БПЛА. - Пошкодження внаслідок вибуху боєприпасів, мін, бомб, інших знарядь та засобів війни.	Страхова сума 100 000 грн, вартість полісу 1 000 грн Страхова сума 200 000 грн, вартість полісу 2 000 грн Страхова сума 500 000 грн, вартість полісу 5 000 грн	Страхове покриття надається лише на території Києва та Київської області.

Джерело: систематизовано автором на основі [2-7]

Варто зазначити, що пропонований страховиками захист від воєнних ризиків не є окремим продуктом, він представлений додатковою функцією до вже існуючого, або вдосконаленим продуктом, який покриває часткові ризики воєнних дій. У кожній запропонованій програмі існують особливі умови, які пов'язані зі ступенем завданого ризику, географічним обмеженням, лімітом страхового покриття тощо [1]. Крім того, спостерігаємо, що серед усіх видів страхування від воєнних ризиків в основному переважає страхування транспортних засобів за полісом КАСКО.

Ще однією особливістю страхових продуктів, що передбачають захист від воєнних ризиків, є те, що для всіх компаній винятком є регіони, де безпосередньо йдуть бойові дії та тимчасово неконтрольовані урядом території – для них страховки не оформляються через дуже високу ймовірність ризику [2]. Також на сьогодні відсутні страхові компанії, які займаються страхуванням пошкоджених чи зруйнованих великих комерційних об'єктів, адже вони просто не в змозі покрити величезні суми збитків. Не зважаючи на наявні обмеження, отримання невеликих компенсацій є кращим варіантом у порівнянні з нічим. Війна триває, її термін завершення невизначений, тому потреба в якісних страхових продуктах українських страхових компаній, що надаватимуть покриття воєнним ризикам постійно зростатиме.

Отже, важливо пам'ятати, що ринок страхових послуг посідає важливе місце в системі фінансових механізмів захисту суспільства від несприятливих подій, будучи однією з найважливіших частин економічної інфраструктури країни. Тому диверсифікація страхових продуктів, залучення іноземних інвестицій, впровадження інновацій та розроблення повноцінної системи страхування й перестраховування воєнних ризиків сприятиме як ефективному розвитку страхового ринку України, так і відбудові та відновленню національної економіки країни у післявоєнний час.

### Список використаної літератури:

1. Марина А.С., Пеценко М.В. Страховий ринок України в умовах війни. Електронний науково-практичний журнал з економічних наук «Цифрова економіка та економічна безпека». URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/145>
2. Круть В. О. Сучасний стан страхового ринку України в умовах війни. Збірник тез і доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Трансформація страхового ринку України в світлі сучасних економічних викликів», м. Миколаїв, 18-19 квітня 2023 р. URL: [https://www.mnau.edu.ua/files/nauk\\_prof\\_konf/zbirnyk-tez-19-04-23.pdf](https://www.mnau.edu.ua/files/nauk_prof_konf/zbirnyk-tez-19-04-23.pdf)
2. Страхова компанія «ARX»: офіційний вебсайт. URL: <https://arx.com.ua>
3. Страхова компанія «ІНГО»: офіційний вебсайт. URL: <https://ingo.ua>
4. Страхова компанія «ВУСО»: офіційний вебсайт. URL: <https://vuso.ua>
5. Страхова компанія «ТАС life»: офіційний вебсайт. URL: <https://taslife.com.ua>
6. Страхова компанія «Арсенал страхування»: офіційний вебсайт. URL: <https://arsenal-ic.ua>
7. Страхова компанія «Рідна»: офіційний вебсайт. URL: <https://sk-ridna.com.ua>